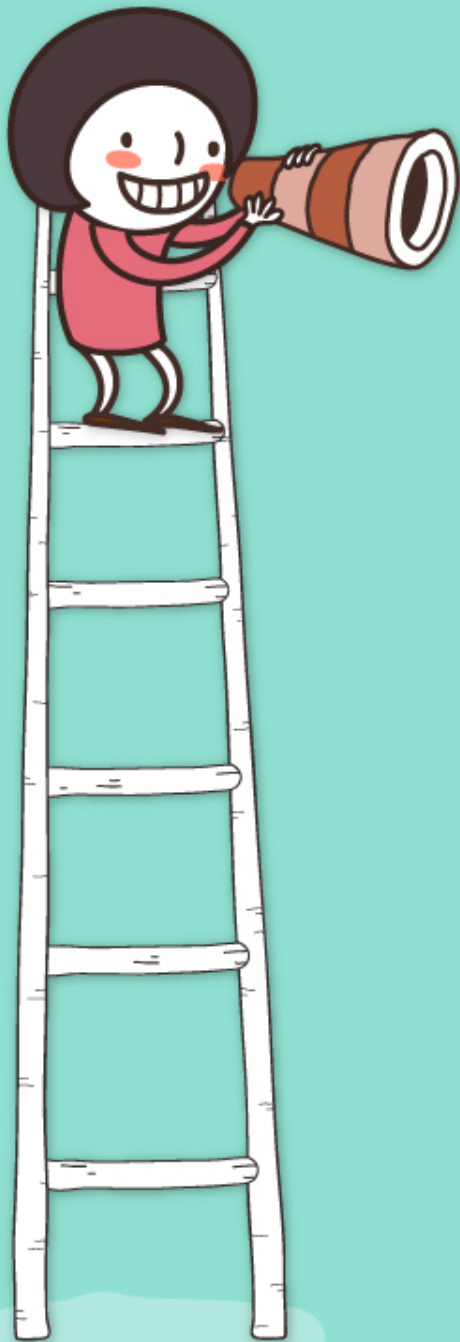
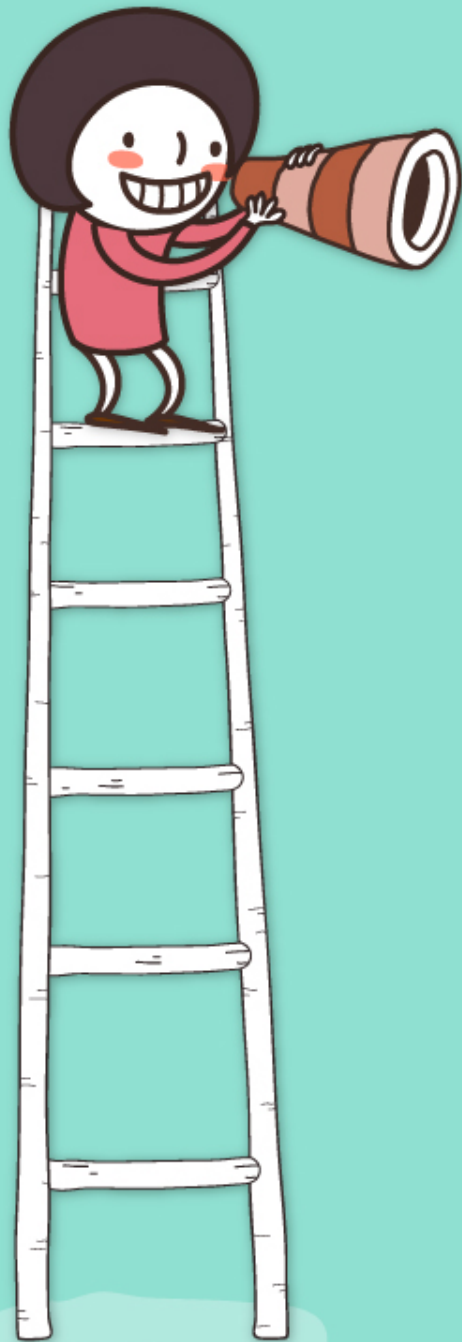

การดูแลผู้ป่วยหลังผ่าตัด โรคไส้เลื่อน (Hernia)

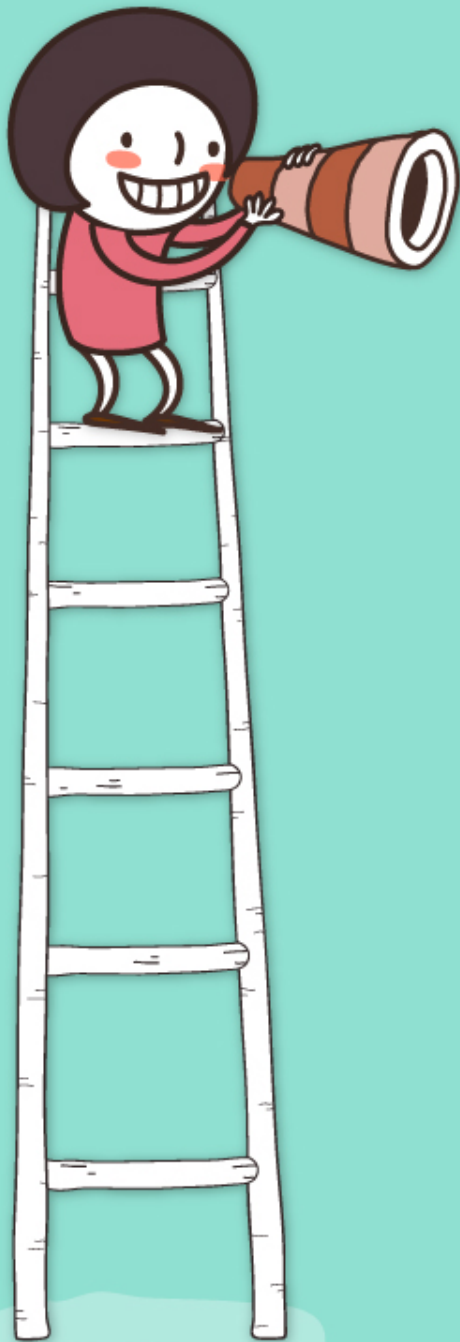
ตึกพิเศษหลวงน้ำแสนห้วย

27 กุมภาพันธ์ 2563

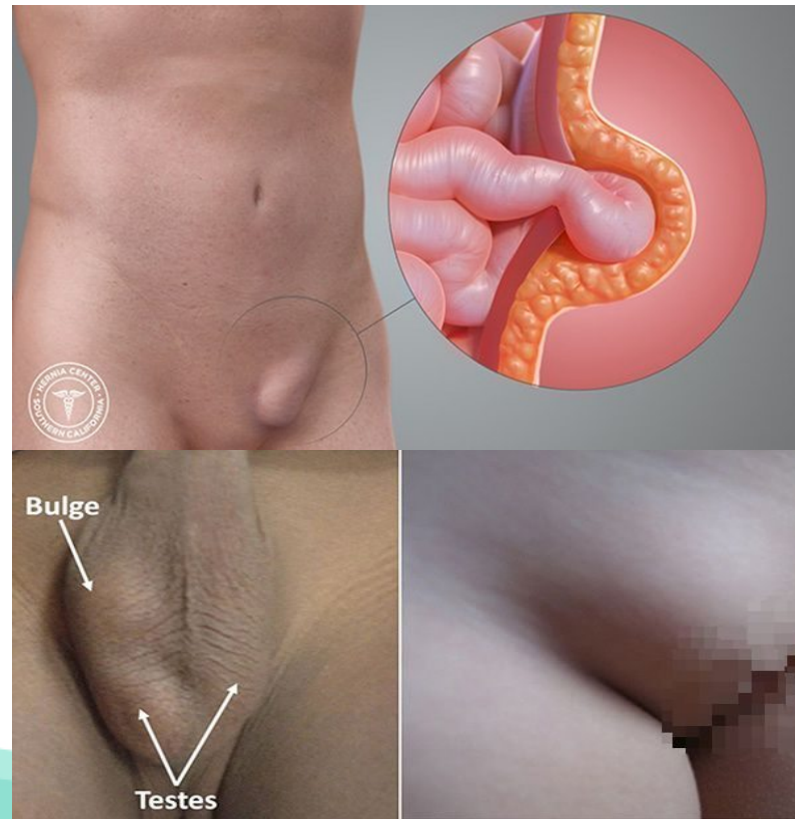
ไล่เลื่อน

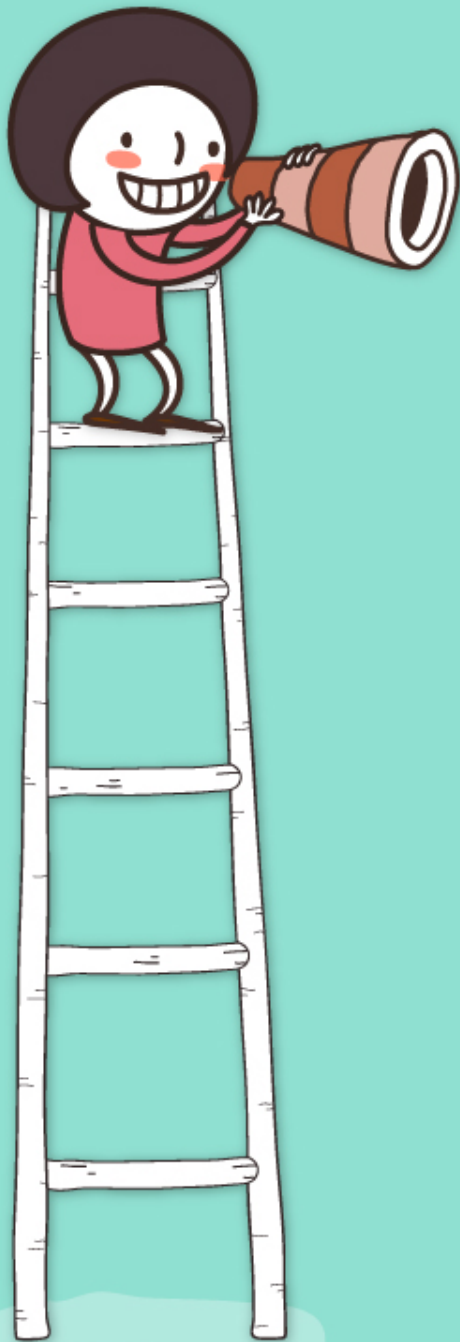
หมายถึง ภาวะที่อวัยวะหรือบางส่วนของอวัยวะภายในช่องท้อง เช่น ลำไส้ (bowel) หรือแผ่นไขมัน (omentum) ยื่นออกจากช่องท้องผ่านทางกล้ามเนื้อหรือเนื้อเยื่อผนังหน้าท้องที่อ่อนแอหรือมีรูเปิดผิดปกติไปยังตำแหน่งอื่นซึ่งอาจเป็นตำแหน่งใดก็ได้ในส่วนท้องตั้งแต่เหนือสะดือลงมาถึงใต้ขาหนีบ โดยผู้ป่วยส่วนใหญ่จะมีก้อนนูนออกมาสามารถคลำพบได้ง่าย

ชนิดโรคไส้เลื่อน หรือ Hernia

1. ไส้เลื่อนตรงขาหนีบ (Inguinal hernia)

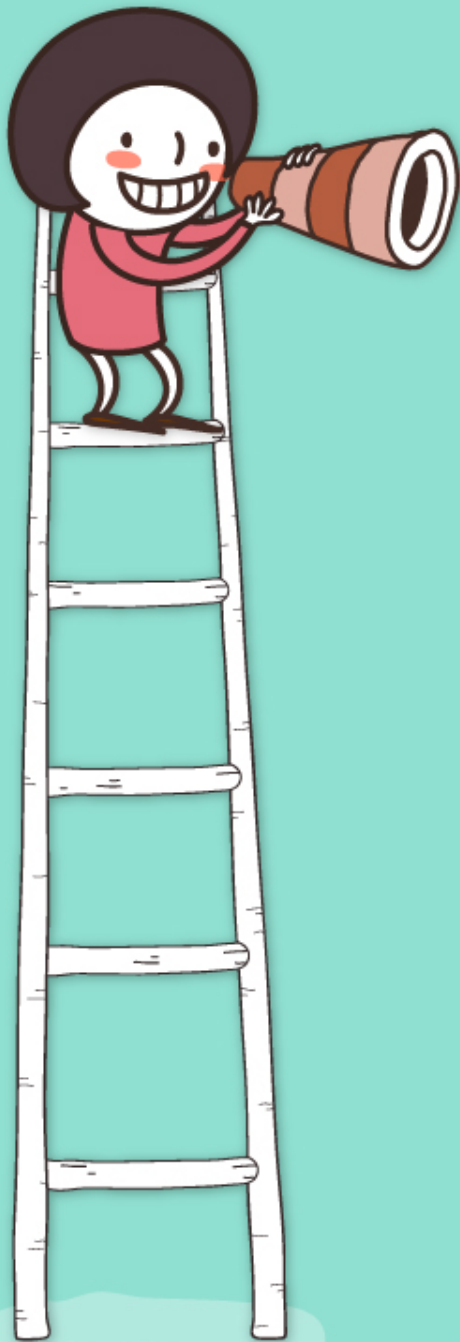

2. ไส้เลื่อนที่สะดือ (Umbilical hernia)

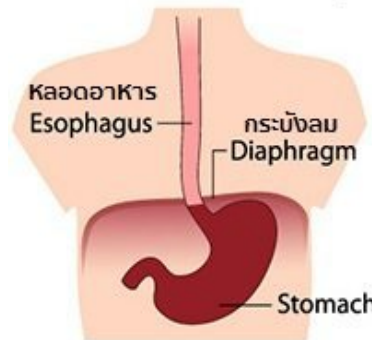

ไส้เลื่อนที่สะดือ หรือ สะดือจูน (Umbilical hernia)

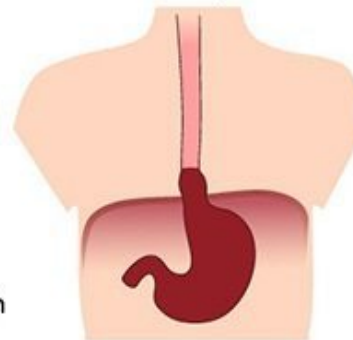

3. ไข้เลื่อนกระบังลม (Hiatal hernia)

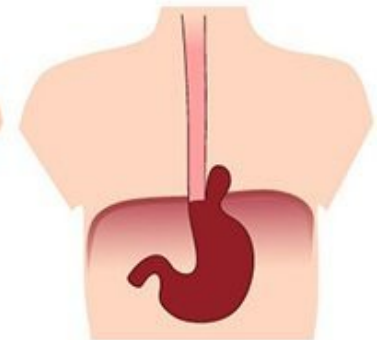
ไข้เลื่อนกระบังลม (Hiatal hernia)

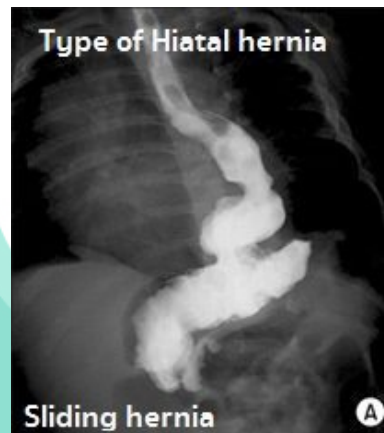
Normal

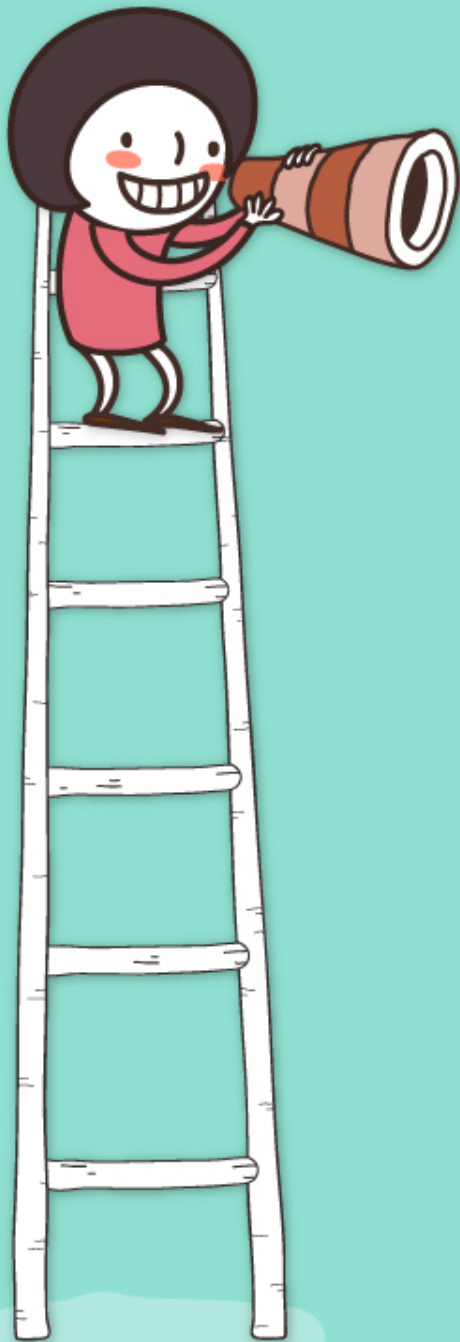

Sliding hiatus hernia

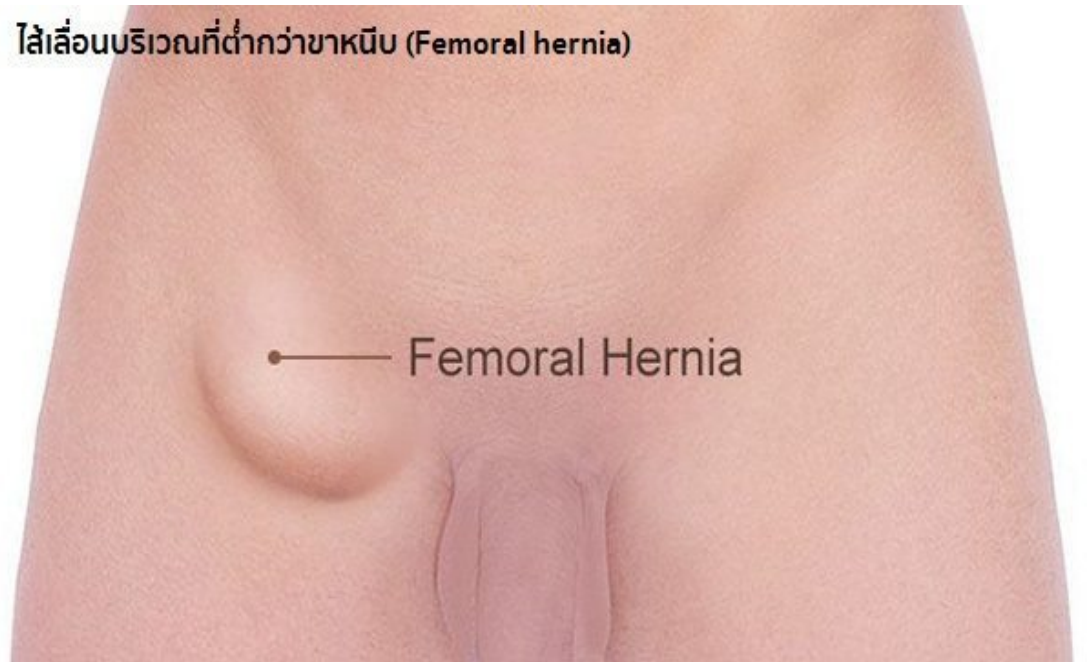
Paraesophageal
hiatus hernia

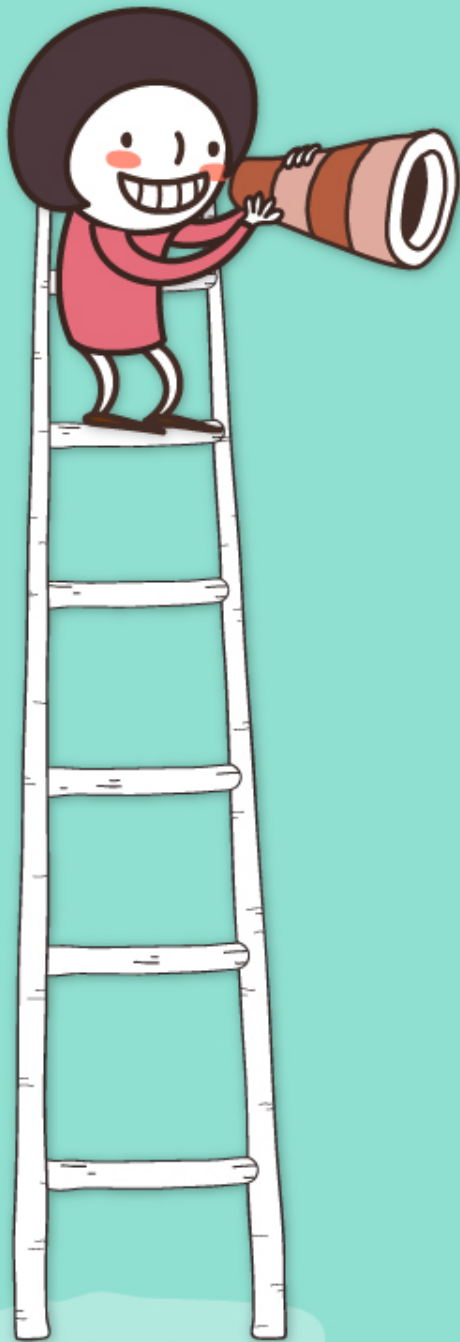

4. ไล่เลื่อนบริเวณที่ต่ำกว่าขาหนีบ (Femoral hernia)

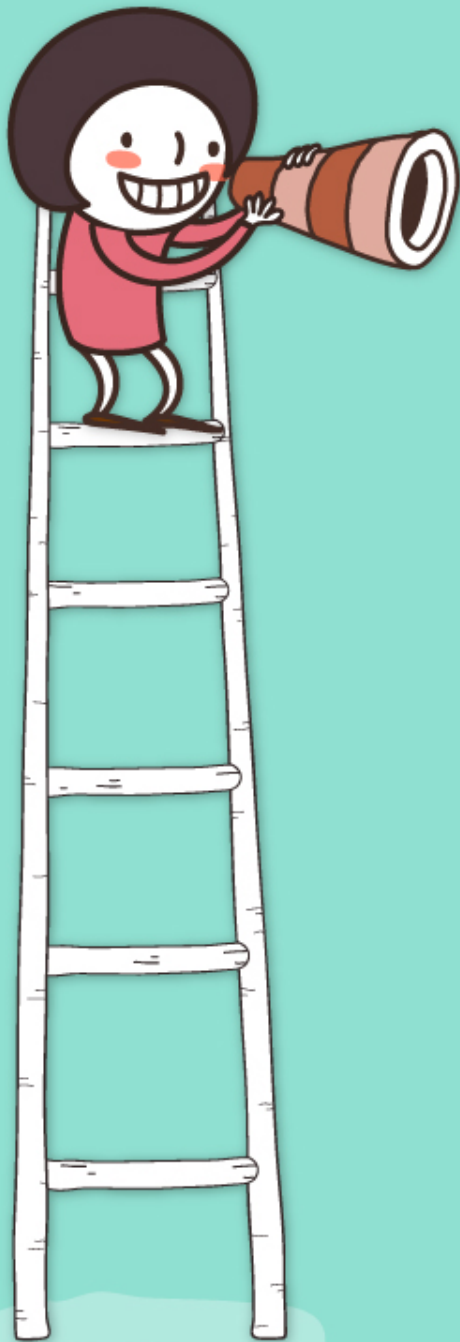
ไล่เลื่อนบริเวณที่ต่ำกว่าขาหนีบ (Femoral hernia)

5. ไข่เลื่อนภายในช่องเชิงกราน (Obturator hernia)

6. ไส้เลื่อนที่เกิดหลังผ่าตัด (Incisional hernia)

ภาวะแทรกซ้อนหลังผ่าตัดไส้เลื่อน

1. ภาวะแทรกซ้อนจากการใช้ยาระงับความรู้สึกชนิดฉีดเข้าไขสันหลัง

(Spinal หรือ Epidural Block) มี

1.1 ปวดศีรษะ

1.2 เยื่อหุ้มสมองอักเสบ

1.3 ปวดหลัง

2. ภาวะแทรกซ้อนจากการผ่าตัด

2.1 ภัยอันตรายต่อประสาท เช่น เส้นประสาทไอลิโออินกิวนัล (Ilioinguinal nerve) หรือเส้นประสาทไอลิโอไฮโปแกสทริก (Iliohypogastric nerve) ทำให้มีชาบริเวณลูกอัณฑะ หรือเกิด
ไส้เลื่อนกลับซ้ำได้

2.2 เกิดก้อนเลือด

2.3 การติดเชื้อที่แผล

2.4 ปัสสาวะคั่ง

การดูแลหลังผ่าตัด

วันแรก

1. ผู้ป่วยที่ได้รับยาระงับความรู้สึกโดยการฉีดยาชาเข้าไขสันหลัง (Spinal Block) จะมีอาการชาตั้งแต่เอวถึงขา 2 ข้าง ให้นอนราบ 6-8 hr. ผู้ป่วยสามารถพลิกตะแคงตัวได้ อาการชาจะคงอยู่ 5-6 ชม. การลุกเร็วก่อนกำหนดอาจทำให้หน้ามืดและปวดศีรษะได้
2. สังเกตอาการปัสสาวะคั่ง เช่น ไม่ถ่ายปัสสาวะ หน้าท้องโป่งตึงเคาะได้เสียงทึบ เสิร์ฟหม้อนอนให้ปัสสาวะทุก 8 ชั่วโมง ถ้าไม่สามารถปัสสาวะได้เอง รายงานแพทย์เพื่อพิจารณาสวนปัสสาวะ หรือสวนคาสายสวนปัสสาวะจนกระทั่งผู้ป่วยปัสสาวะได้เอง

3. **observe pain** ให้ยาบรรเทาปวดตามแผนการรักษาของแพทย์
วันแรกอาจเป็นยาฉีด วันต่อ ๆ มา อาจเปลี่ยนเป็นยารับประทาน
4. สังเกตอาการชาบริเวณแผล และอวัยวะใกล้เคียง
5. **observe** แผลและภาวะbleed บริเวณแผลผ่าตัด เพื่อระวังการติดเชื้อที่แผล

การปฏิบัติตัวหลังผ่าตัด

1. การออกกำลังกายบนเตียง ฝึกการหายใจลึก ๆ หรือ การหายใจโดยใช้กล้ามเนื้อซี่โครง (Deep Breathing Exercise) โดยให้นอนหงาย
งอขาตั้งเข้าทั้ง 2 ข้าง วางฝ่ามือทาบลงบนซี่โครงทั้ง 2 ข้าง สูดหายใจเข้าลึก ๆ ทางจมูกให้ซี่โครงบานออกกลั้นไว้ช่วงสุดท้าย และผ่อนลมหายใจออกทางปากช้า ๆ ให้ซี่โครงยุบ ทำ 5-10 ครั้งใน 1 ชั่วโมง
2. การไออย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยขับเสมหะที่คั่งในทางเดินหายใจ เพื่อป้องกันภาวะถุงลมปอดแฟบ และปอดบวมได้ โดยให้หายใจ โดยใช้กล้ามเนื้อซี่โครง ประมาณ 4-5 ครั้งแล้วกลั้นหายใจ 1-2 วินาที ใช้ผ้าหรือกระดาษทิชชูปิดปาก แล้วไอ

3. การเคลื่อนไหวร่างกายหลังผ่าตัด การพลิกตัว การพลิกตะแคง ซ้ายและขวา สามารถทำได้เลยเมื่อรู้สึกตัว และควรพลิกตะแคง ตัวเองอย่างน้อยทุก ๆ 2 ชั่วโมง การออกกำลังกายขาทั้ง 2 ข้าง จะช่วยให้มีการไหลเวียนเลือดดี ลดการคั่งของเลือดดำส่วน ปลาย ลดการบวมของขา ส่งเสริมกล้ามเนื้อขาให้มีความตึงตัว ดี ขึ้น
4. ควรเดินโดยเร็วหลังผ่าตัด 24 ชั่วโมง เพื่อป้องกัน ภาวะแทรกซ้อนของระบบทางเดินหายใจ และระบบ ไหลเวียน โลหิต กระตุ้นความอยากอาหาร ป้องกันการเกิดอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ ป้องกันการเกิดแผลแยก ช่วยลดความเจ็บป่วย

5. การดูแลแผลผ่าตัด

- ไม่แคะ แคะ เกาแผลผ่าตัด ระวังมิให้แผลเปื่อยกขึ้น หมั่นสังเกต บริเวณแผลผ่าตัดที่ปิดกอลไว้ว่า มีเลือดหรือ หนองซึมหรือไม่
- ให้เช็ดตัวแทนการอาบน้ำ หลังการผ่าตัด ถ้าทำแผลและปิดพลาสเตอร์กันน้ำแล้วสามารถอาบน้ำได้
- ถ้ามีอาการปวดแผลมาก สามารถบอกพยาบาลได้ เพื่อให้ยาแก้ปวด
- เมื่อครบ 7 วันจะนัดให้ไปเปิดแผลผ่าตัดและ ตัดไหม ที่รพ./สถานืออนามัยใกล้เคียงบ้าน ถ้าแผลแห้งดีก็สามารถ อาบน้ำได้ตามปกติ

คำแนะนำผู้ป่วยก่อนกลับบ้าน

- ควรรับประทานอาหารที่มีกากใยเพื่อป้องกันไม่ให้ท้องผูก หลีกเลี่ยงการเบ่งถ่ายอุจจาระ
- ควรหลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมที่ทำให้เกิดความดันในช่องท้องสูง ซึ่งได้แก่ การยกของหนัก การมีเพศสัมพันธ์ การออกกำลังกายโดยการซิตอัพ เป็นต้น อย่างน้อย 6 สัปดาห์
- ควรใส่กางเกงในกระชับลำตัวตลอดเวลาเพื่อประคอง ถุงอัณฑะเป็นเวลาอย่างน้อย 3 สัปดาห์
- หากมีเลือดซึมออกจากแผลผ่าตัดหรือปวดบริเวณ แผลผ่าตัดมาก มีอาการบวม แดง ร้อนให้ผู้ป่วยรีบมาพบแพทย์ก่อนวันนัดหมาย
- รับประทานยาตามคำสั่งการรักษาของแพทย์
- มาติดตามผลการรักษา ตามแพทย์นัดอย่างสม่ำเสมอ

ขอบคุณค่าบบบบ

